

9. Inter-net – prepojení (pre dospelých)

Téma dnešnej duchovnej obnovy sa viaže na roky 1985 – 1990, teda na etapu života saleziánov počas komunizmu, v ktorej sa už situácia uvoľňuje a saleziáni žijúci tu a tam sa čoraz viac spájajú. Bolo niečo vzácné, keď sa už viacero stretiek vedelo dať dokopy a urobiť si spoločný výlet alebo dokonca púť. Ak dovtedy každý salezián pracoval viac-menej samostatne a len potajomky sa stretával s inými, zrazu sa začala pred nimi otvárať perspektíva spájania sa a spolupráce. Začala svitať nádej, že sa vybuduje sieť vzťahov a rodinnosti.

Prvotné nadšenie z možnosti pracovať spolu, ktoré charakterizovalo roky 1990 – 2000 sa však postupne začalo strácať a nezriedka sme svedkami toho, že sa do našich spoločenstiev vkráda individualizmus, ktorý oslabuje rozvoj a stabilitu vzťahov medzi osobami (EG 67). Pápež František nám vo svojej programovej exhortácii jednoducho, ale veľmi presne popisuje pramene kresťanského individualizmu, ktorý deformuje pravý kresťanský život. Vychádza z prehnanej starostlivosti o vlastné priestory autonómie a oddychu a život spoločenstva i apoštolát sa berie iba ako prívesok k životu, ktorý akoby nebol súčasťou identity kresťana. Praktiky duchovného života i modlitba sa síce neopúšťajú, ale hľadá sa v ňom len osobné povzbudenie a nie stretnutie sa s druhými alebo angažovanosť vo svete (por. EG 78).

Znovu sa vráťme k jednej z jeho veľkých výziev, ktoré adresoval celej cirkvi v tomto dokumente: nenechajme si ukradnúť spoločenstvo (EG 92). Napriek novým, veľkým možnostiam komunikácie nezabudnime na stretávanie sa, na objatie, na podopieranie sa navzájom.

V čase, keď sa mnohí snažia utiecť pred ľuďmi a zavrieť sa do pohodlného súkromia alebo do najužšieho okruhu svojich blízkych, čím opúšťajú realizmus sociálneho rozmeru evanjelia, je potrebné svedčiť o tom, že viesť osobné vzťahy len prostredníctvom sofistikovaných zariadení, cez obrazovky a systémy, ktoré možno zapnúť a vypnúť ovládačom, nie je cesta kresťana. To je akoby sme chceli Krista len čisto duchovného, bez tela a bez kríža. Evanjelium nás však pozýva nebáť sa riskovať stretnutie s tvárou druhého človeka; s jeho fyzickou prítomnosťou, ktorá je naliehavá; s jeho bolesťou a požiadavkami i s jeho nákazlivou radosťou – v neustálom blízkom vzťahu.

Autentická viera v Božieho Syna, ktorý sa stal človekom, je neoddeliteľná od daru seba samého; od príslušnosti k spoločenstvu, od služby, od zmierenia s druhými. Boží Syn nás svojím vtelením pozval na revolúciu jemnosti. Nesmieme podľahnúť pokušeniu izolovať sa a stať sa len konzumentami duchovných dobrodení. *Viac než ateizmu dnes čelíme výzve adekvátne odpovedať na smäd mnohých ľudí po Bohu, aby sa ho nesnažili uhasiť nezmyselnými ponukami alebo Ježišom Kristom bez tela a bez záujmu o druhého. Ak nenájdu v Cirkvi duchovnosť, ktorá*

ich naplní životom a pokojom, uzdraví, oslobodí a zároveň povolá do solidárneho spoločenstva a misijnej plodnosti, nechajú sa zviest' ponukami, ktoré človeka nerobia ľudskejším ani neoslavujú Boha. (porov. EG 87-89)

Isto, budovanie spoločenstva stojí námahu, ale hĺbka, a zároveň previerka správnosti nášho kresťanského duchovného života spočíva v schopnosti *vnímať svätú veľkosť svojho blížneho, vedieť spoznať Boha v každom človeku, znášať ťažkosti spoločného života, spoliehajúc sa na lásku Boha, a otvárať tejto Božej láske svoje srdce, hľadajúc šťastie druhých podľa vzoru dobrého Otca. (porov. EG 92)*

Pokušenia, námahy a výzvy prvých spoločenstiev

Pápež František je hlasom Ducha pre dnešné časy a svojimi výzvami nám len odkrýva to, čo Duch hovorí v Písme.

List Hebrejom nás upozorňuje na to, že do spoločenstva veriacich môže prísť kríza. Preto autor tohto listu povzbudzuje spoločenstvo: *Neochvejne sa pridržajme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, čo nám dal prisľúbenia, je verný. Venujme pozornosť jeden druhému, aby sme sa povzbudzovali k láske a dobrým skutkom. Neopúšťajme naše zhromaždenie, ako to majú niektorí vo zvyku, ale sa povzbudzujme, a to tým väčšmi, čím väčšmi vidíte, že sa blíži Kristov deň. (Hebr 10,23-25)* Inými slovami: zostaňme spolu. Buďme jeden pre druhého, neopúšťajme spoločenstvo.

Svätý Pavol **v liste Korinťanom** opisuje strasti svojho apoštolského života. Pozorne si prečítajme, čím všetkým si prešiel: *Prežil som viac námah, viac väzení, oveľa viac bitiek, často na dosah smrti. Od Židov som dostal päť ráz štyridsať úderov bez jedného, tri razy ma palicovali, raz kameňovali, trikrát som prežil stroskotanie lode, noc a deň som zápasil na otvorenom mori. Často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách hroziacich od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi, v námahe a lopote, často bez spánku, o hlade a smäde, často v pôstoch, v chlade a v nahote; a okrem toho všetkého denne na mňa dolieha starosť o všetky cirkvi. (1Kor 11,23-28)* Pre našu tému je tu významná zmienka o falošných bratoch. Nemáme presné informácie, čo pod týmto termínom Pavol vnímal a zažil, ale v každom prípade netrpel iba od Židov, pohanov, mestských úradov či od zbojníkov. Medzi utrpenia a námahy kresťana patrí aj utrpenie spôsobené nezrelými alebo pomýlenými bratmi, a tiež si všimnime, že popri tomto všetkom Pavol nezabúdala byť starostlivým a pozorným na potreby a problémy jednotlivých cirkevných spoločenstiev.

Skutky apoštolské nám zase predstavujú veľký vnútrocirkevný spor medzi predstaviteľmi židovských kresťanov a Pavlom. Lukáš v Skutkoch píše: *Tu prišli niektorí z Judey a poučali bratov: „Ak sa nedáte obrezať podľa Mojžišovho predpisu, nemôžete byť spasení.“ Keď sa s nimi Pavol a Barnabáš dostali do sporu a nie malej hádky, rozhodli, že Pavol, Barnabáš a niektorí ďalší z nich pôjdu s touto spornou otázkou k apoštolom a starším do Jeruzalema. Cirkev ich teda vypravila a oni išli cez Feníciu a Samáriu a rozprávali, ako sa obrátili pohania, a*

všetkým bratom pôsobili veľkú radosť. (Sk 15,1-3) Tento spor nebol dôvodom rozdelenia Cirkvi, ale naopak, posilnením vedomia jej spoločenstva. Pavol a Barnabáš nevytvárajú iné vlastné spoločenstvo, ale poukazujú na to, že nad všetkými spormi a rozdeleniami je hľadanie jednoty. A čo je krásne si všimnúť – oni nejdú do Jeruzalema zatrpknutí alebo plní intríg a snahy získať si apoštolské zhromaždenie Jeruzalemskej Cirkvi na svoju stranu, ale idú šíriac radosť. A tam, kde sa šíri radosť je Duch Svätý. Aj toto je jedno z kritérií toho, či naša – často prezentovaná ako oprávnená – nespokojnosť je v súlade s Duchom. Ak sa šíri okolo nás radosť pri hľadaní riešenia, tak áno. Ak sa šíri šomranie, „politické“ úsilie získať si druhých na svoju stranu, tak Duch tam chýba. Aj napriek tomu, že objektívne môžeme mať pravdu.

Cirkev je spoločná cesta, na ktorej sa počúvame

Aj výzva z 9. októbra 2021, s ktorou sa obrátil pápež František na celú Cirkev, zostáva v línii prehĺbenia spoločenstva. Synodalita sa opiera o prastarú tradíciu, ktorej najstručnejším, ale významným heslom je výrok sv. Jána Zlatoústeho: *Cirkev je pomenovanie tých, ktorí kráčajú spoločne (σύννοδος).*

Keď svätý Otec ohlásil proces synody svojim veriacim v Rímskej diecéze, povedal: *Ide o proces pozorného počúvania.* Počúvame hlas Boha v srdci, ale aj hlas bratov a sestier okolo nás. Teda v počúvaní aj hovoríme, ale tak, aby sme zároveň aj počúvali. To je prvá fáza synodality. V spoločenstve si treba uvedomiť, že nikto nie je len divák, všetci sú aktéri života Cirkvi, všetci majú mať ponúknuté právo hovoriť a zaslúžia si naše pozorné počúvanie. Potom už všetko závisí od Ducha Svätého, ktorý nám pomôže dobre chápať a interpretovať to, čo sme započuli.

1. Uvedomujeme si, že *žiť a pracovať spoločne* je dedičstvom Cirkvi, ktoré nám osobitne odovzdal aj don Bosco?
2. Akoby som zhodnotil môj kresťanský život? Je naozaj autentický a obsahuje v sebe prvky, o ktorých píše Svätý Otec? Alebo som viac „zbožným“ konzumentom, bez odvahy stretnúť bratov a sestry?
3. Viem byť pre druhých? Viem sa zaujímať o tých, ktorí „opúšťajú“ spoločenstvo?
4. Konfrontujem sa s mojím vzťahom k mobilu a s časom, ktorý venujem internetu? Je to kvalitný čas a neoberá ma o energiu pre konkrétne vzťahy?
5. Keď riešim problémy spoločenstva, sprevádza to radosť alebo smútok, hnev a šomranie?
6. Viem naozaj počúvať bratov a sestry? V našom spoločenstve sa skutočne počúvame? Máme priestory počúvania sa?
7. Je naše spoločenstvo apoštolské?